

GUSTÁV MURÍN

MAFIÁNI

**DANIŠOVCI
PETER „ŽALUŽ“ STEINHÜBEL
DINIČOVCI**

2

MARENČIN PT

Gustáv Murín
Mafiáni II.

Danišovci
Peter Žalud' Steinhübel
Diničovci

MARENČIN PT

© Gustáv Murín, 2016
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2016
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Igor Vadovič, 2016
Cover photo © Natália Vadovičová, 2016
Layout © Marta Blehová, 2016
Jazyková úprava Viera Korbeľová
592. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-843-9 (brož.)
ISBN 978-80-8114-845-3 (ePub)
ISBN 978-80-8114-844-6 (PDF)

BRATISLAVA v rukách mafie

Nekontrolované dramatické spoločenské zmeny dávajú v ľudskej spoločnosti na okamih šancu agresívnym typom bez zábran, morálnych škrupúl a predstavivosti, ktorá by im našepkala, že nikdy nikomu stromy do neba nenarástli.

Pri každej novej príležitosti to skúsia znovu.

Dramatické oslabenie základných funkcií štátu po Nežnej revolúcii 1989 dalo aj vďaka absurdným gestám „neholucionárov“ (povesťná Havlova amnestia a vyjednávania so vzbúrenými väzňami) šancu práve týmto lovcom okamžitého „šťastia“. Tie šance sa len zvýšili po tom, čo už opäť (po koľký raz) „revolúcia zhltna svoje deti“ a k moci sa na dlhé roky dostala rovnaká sorta tentoraz politických gangstrov. Tiež nemali škrupule a zábrany, veľmi si teda jedni s druhými porozumeli.

Tak ako sa slovenskí komunisti učili od ruských, tak sa aj slovenskí mafiáni učili od tých z Ruska. Podľa ich vzoru sa delili na „ekonómov“ a „bojovníkov“. Tí prví začínali pred pádom komunistického režimu ako veksláci, tí druhí zväčša ako vyhadzovači. Tých prvých definoval známy bojovník proti zločinu Jaroslav Spišiak: „Ekonómovia sú ako sliepky, ktoré znášajú zlaté vajcia. Starajú sa o ne, chránia ich, ale nedovolia, aby zarábali len pre seba alebo pre iných, a už vôbec nie, aby sa dostali do legálnych spoločenských kruhov a zabudli na tých, ktorých svaly im umožnili realizovať obchody bez morálky, zákonov a reálneho odporu pri dojednávaní zmluvných podmienok.“ Tí druhí sa definujú sami okázalou brutalitou.

Toto sú ich príbehy.

BANDITI TERORIZUJÚ BRATISLAVU

Jozef Daniš (1952 – 1995)
a **Vladimír Daniš** (1956 – 1995)

Ak by sme chceli na názornom príklade ukázať odvrátenú stranu prekotných novôt, ktoré priniesol november 1989, tak sa priam ponúka príbeh bratov Danišovcov. Príbeh bizarný, absurdný, hrozný, ako tá doba, keď sa zdalo, že zlu sa nemá kto postaviť a teror sa stane normou tejto spoločnosti.

Teror nad mestom

Je to ťažko uveriteľné, ale pre tú dobu typické – Tuti Daniš terorizoval niekoľko rokov po Nežnej revolúcii hlavné mesto Slovenska, a polícia sa len prizerala. Naopak, úzkostlivo sa mu vyhýbali, aby ho pripomenutím nejakého spoločenského poriadku, či nedajbože zákona ani neobťažovali. Došlo to tak ďaleko, že dnes nie je

v policajnom archíve ani jeho podobizeň, napríklad z občianskeho preukazu.

Tuti bol už notorický kriminálnik, keď sa na Havlovu amnestiu dostal na slobodu. A tú sa rozhodol užívať si ako Alenka v krajine zázrakov. Všetko mu patrilo, či skôr sa správal, akoby mu všetko patrilo. Bol to brutálny primitív, ktorý prišiel do nočného klubu Charlie a nechal si zahrať dvadsaťkrát po sebe pieseň *Billy Jean* od Jacksona. Tuti bol určite nie posledný mafián, ktorý terorizoval svoje okolie aj tým, že si na diskotékach vynucoval, aby hrali dokola, dokola a dokola, len tú jednu jeho obľúbenú pesničku. Ďalšou bola skladba od skupiny *Imagination: In the heat of the night*. Mafiáni sú totiž pozoruhodne sentimentálni. Ale potom príde náhly zvrát. Tuti si privlastnil mikrofón a vyhlásil: „My s Papasom sme piráti a berieme všetko!“ Kto si myslel, že je to len jedna z atrakcií novej slobodnej doby na pobavenie, kruto sa zmýlil. Všetci prítomní museli všetko cenné odovzdať pod hrozbou bitky, a zlaté retiazky potom Tuti vešal na krk nejakej náhodne vyvolenej dievčine ako živému stojanu.

Tým, čo sa len náznakom vzpierajú, sa Tuti zdvorilo predstaví: „Ja som hlavička!“ A vzápätí úderom čela rozrazí dotyčnému nos!

Do štvrtí hodiny je pirátska akcia skon-

čená. „Piráti“ s jasotom opúšťajú sálu aj s nešťastnou devou, ktorú na príhodnejšom mieste odbremenia od všetkého toho bohatstva a môže byť rada, keď sa sama vykúpi len tým, že niekomu z „pirátov“ poslúži vynúteným orálom.

Koniec nežnosti

Nežná revolúcia na čele s novým prezidentom Havlom plyšového prejavu sľubovala raj na zemi. A, aj vďaka Havlovi, sa rozpútalo peklo.

Politický väzeň František Bednár v rozhovore pre denník *Pravda* porovnával svoj osud väzneného aj po Havlovej amnestii s Danišom, ktorému nový režim na Havlov pokyn naopak otvoril naširoko brány pre nový život: „Pýtali sme sa, o čo sme horší pre nežných revolucionárov v porovnaní s takými gaunermi a násilníkmi, ako bol budúci mafián Daniš, prezývaný Tuti, ktorým dali zelenú, za čo sa im čoskoro aj náležite odvdáčili.“

Tutiho spoluväzeň z Leopoldova neskôr pre *Plus 7 dní* opísal Tutiho správanie vo väzení takto: „Tuti... tam spával s chlapcami a vonku hral zo seba majstra sveta. Cvičil, cvičil, cvičil, ale v podstate to bol zbabelec. Zneužíval, že v civile chodil a bonzoval policajtom. Jednoducho hodil do plácu človeka.“

Václav Havel bol absurdný dramatik a aj jeho politické činy mali prvky absurdity. V prípade amnestie tou absurditou bolo, že tzv. politických Havlových spoluväzňov odbila jeho amnestia len skrátením trestov, čo bol doslova výsmech a urážka. Znie to neuveriteľne, ale je to tak – zločinci šli na slobodu a politickí ostali sedieť. Navyše zrušením ich statusu politických väzňov (veď ako by za Havlovho prezidentovania mohli pripustiť, že takí sú stále vo väzení?) zrušili aj ich oddelené cely a po Havlovej amnestii sa ocitli v spoločných celách s tými najhoršími kriminálnikmi, ktorí tam zostali.

Havlova amnestia pripadá absurdná každému, kto ju logicky analyzuje. Ale Havel práve prežíval vrcholiacu eufóriu spoločnosti vedenej umelcami ako v klasickej Platónovej Utópii. Svetové médiá popisovali Novembrovú revolúciu v Československu ako naplnenie tejto utopickkej vízie. Do nej zapadá aj výzva nemeckého dramatika Bertolda Brechta, aby diváci na konci predstavenia vstali a šli oduševnene oslobodiť väzňov. Havla toto gesto muselo lákať. Aký skvelý slogan na titulky svetovej tlače – revolúcia (teda Havel) otvára brány väzení! Absurdita slávila hody.

Havel napísal väzňom list s oslovením „Drazí přátelé...” a prvý deň v roku 1990

na jeho pokyn z vtedajších 31 000 väzňov prepustili až 23 260. A keďže ich prepustenie dostali na starosť ešte „staré štruktúry“ z čias komunistickej vlády, vykonali ju buď z ľahostajnosti, alebo naschvál najhorším možným spôsobom. Väzňov, bez finančných prostriedkov, často bez domova, ale aj poriadneho oblečenia, vypúšťali do januárovej mrazivej noci ako divokú hordu. Nič užitočné, nech sa to havlovci dodatočne pokúšali akokoľvek ospravedlniť, z toho nebolo. Do 90% prepustených bolo v priebehu roka späť za mrežami. Ale dovtedy dokázali obrátiť celú spoločnosť naruby. Vlna zločinnosti zaplavila krajinu s oslabenými funkciami polície a súdov, ktoré neboli schopné protiakcie. Vláda nakoniec musela posilniť policajné hliadky vojakmi so samopalmi. Bolo to, ako keby ste naočkovali vírus zla do oslabeného tela po traumatickom zákroku, ktorý ho pripravil o väčšinu obranných síl. Súbežne boli totiž paralyzované aj tie zložky ŠtB, ktoré nebojovali s politickými disidentmi, ale s už vtedy sa rozmáhajúcou organizovanou kriminalitou. A nanič boli školenia expertov americkej FBI, ktorí nás prišli varovať pred možným prílevom novej kriminality a vytváraním zločineckých gangov vydieračov, výpalníkov, podvodníkov a rozličných iných zločincov. Takto vyškolených predstaviteľov štátu – súdov,

prokuratúry a polície – čoskoro na to majitelia novej politickej moci a patentu na rozum jednoducho prepustili. Došlo to tak ďaleko, že najrozhládenejší z kriminálnikov veľkého štýlu ochotne podporovali paúšálnu likvidáciu celého imunitného aparátu štátu a nežní revolucionári nadšene plnili ich najtajnejšie priania. Keby chcel niekto predstaviť revolúciu ako začiatok chaosu a teroru strachu z bezhraničnej kriminality, nemohol by si počínať lepšie.

Vďaka Havlovej amnestii sa na slobodu dostali všetci budúci mafiánski bossovia na Slovensku. Ale aj ťažkí zločinci a vrahovia, ako napríklad Ladislav A. V Maďarsku bol odsúdený na trest smrti, ktorý mu bol neskôr znížený na doživotie a bol presunutý na Slovensko. Tu vďaka Havlovej amnestii vyšiel z väzenia úplne! Na Havlovu amnestiu sa dostali na slobodu aj vrahovia študentky Cervanovej. Neholucionár Havel poslal jediným podpisom na slobodu aj Jána Molnára odsúdeného za vraždu. Už pár mesiacov na to s podobným grázlom Ľuborom Masárom šokovali celú slovenskú aj rakúsku verejnosť, keď na parkovisku diaľnice A-25 v smere Wales-Linz v Rakúsku znásilnili a potom zavraždili Holanďanku Gabriellu Widdershovenovú-Groenovú a ťažko zranili jej manžela Antonia J. Widdershoven. A to len preto,

že im ukradli Ford-Tranzit, aby pohodlnejšie páchali aj ďalšie trestné činy. Tí všetci, a mnohí ďalší, boli „drazí přátelé“ okázalého humanistu Václava Havla.

Takúto plošnú amnestiu vo svete urobil predtým len Berija, obľúbený Stalinov kat, najkrvavejší vykonávateľ komunistických zločinov v Sovietskom zväze. Po ňom Havel.

„Drahým priateľom“ Václava Havla sa tak stal aj viacnásobne trestaný recidivista Tuti Daniš. Využil túto šancu, aby sa stal neoficiálnym priekopníkom mafiánskeho výpalníctva na Slovensku. Mal sa pri tom o čo oprieť...

Kriminálne dedičstvo

V bývalom Československu za komunistov vládli podsvetiu cigánske klany. V Čechách to bol napríklad klan Antonína Bělu, v Bratislave to boli piati bratia Suchánkovci, tiež Stojkovci, ale hlavne traja bratia Danišovci – Tuti, Papas a Makko. Danišovci boli tiež príkladom celého radu zločineckých súrodencov na Slovensku i v zahraničí. V Bratislave to boli okrem nich aj Diničovci, Roman a Marian Deákovci, samostatnú zločineckú skupinu mali podľa zverejnených obvinení založiť bratia Ivan a Libor Jakšíkovci, v bande sýkoriek to boli Botlóovci, na Kysuciach bratia Holáňovci,

v Dubnici skupina miestneho podsvetia bratov Martina a Ladislava Chromiakovcov a súbežne s nimi prievádzskí bratia Ivan a Karol Mellovci. Na východe šéfoval boss Róbert Holub za asistencie brata Jozefa, prezývaného Ďusi. K tomu na juhu Slovenska bratia Pápayovci a aj povestný Černák mal vydareného brata Vladimíra. Vtedy do spektra zločineckých bratských dvojíc patrili aj bratia Adamčovci, Imriškovci, Štefaňákovci, Ľubomír a Michal Ch. z bandy takáčovcov a ďalší. Nie je to však zasa až taká novinka. Slávny Jesse James mal vo svojej bande brata Franka a aj bratov Youngerovcov, Roberta a Colemanu. A v 60. rokoch terorizovali Londýn dva súperiace gangy bratov Krayovcov (usadených vo štvrti East End) a Richardsonovcov (zo štvrte South Side). A posledného verejne známeho newyorského bossa Johna Gottiho verne nasledoval v zločineckej kariére jeho brat Gene.

Cigáni mali obšancovanú väčšinu organizovanej kriminality, ktorá sa vtedy sústreďovala najmä v centre hlavného mesta Slovenska. Za komunistickej vlády nedostatku to boli veksláci (valuty a bony spočiatku predávali hlavne staré babky, lebo boli nenápadnejšie, oni len dohliadali) a „ruličkári“ (peniazmi zloženými do ruľičky zmiatli kupca valút tak, že dostal len

bezenné papieriky). O teritórium hlavného mesta Slovenska po novembri 1989 tvrdo bojovali, takže sa traduje, že svadba Jána Daniša sa odohrávala v nepriestrelných vestách, lebo bola reálna hrozba odvety zo strany iného cigánskeho klanu. Došlo to tak ďaleko, že tejto komunite sa pripisuje druhá najväčšia banková lúpež v novodobých dejinách Slovenska po roku 1989. Za bieleho dňa malo z Ľudovej banky zmiznúť (podobne ako v prípade najväčšej lúpeže v nitrianskej pobočke VÚB za pomoci strážnika z CBS) 40 miliónov v cudzej mene a 20 miliónov v slovenských korunách. Zaujímavosťou je aj to, že práve v ten deň boli v banke všetky peniaze z pobočiek z celého Slovenska, ktoré mali byť prevezené do centrály v Rakúsku. Ako sa čoskoro presvedčíme, v tomto smere sa Tuti Daniš (k takejto sofistikovanej lúpeži došlo až po jeho smrti) naozaj nevydaril.

Prvý rozšírený druh trestnej činnosti tejto komunity boli po roku 1989 nákupy na faktúry, ktoré neboli splatené. Spočiatku to dokonca nikomu nevadilo, priam to bolo vítané. Po zmene režimu zneistení riaditelia štátnych podnikov privítali, že majú odbyť. Uvoľnili sa im nadnormatívne zásoby v skladoch, a tým, že takto zabezpečili výrobu, mohli dokonca vyplácať prémie. Takto vzniknuté straty ich nakoniec ani

veľmi neboleli, veď to boli štátne podniky a teda v tej chvíli patrili „nikomu“. Táto kriminalita bola doménou hlavne Olašských cigánov, ktorí sú v povestnom kastovníctve týchto kočovníkov z Indie na samom vrchu. Oni aj prišli s označením „biele kone“, lebo tie faktúry vystavovali na firmy, kde mali nastrčených ne-cigánov, zväčša deklasované živly, ktoré nikomu nechýbali. Zúfalcovi z okraja spoločnosti tak dali na okamih šancu uveriť v krajšiu budúcnosť. Za jeho podpisy pod akési papiere mal na okamih postarané o živobytie. A keď svoju úlohu splnil a štátne orgány začali byť príliš dotieravé, zbavili sa ho.

Tuti sa však špecializoval na najprimitívnejšiu mafiánsku činnosť – výpalné. Keď vyšiel na havlovskú amnestiu z basy, hneď si našiel „svojich“. V pôvodne nóbl vládnom hoteli Forum (z vládneho hotela Bórik sa vtedy údajne stal na čas bordel) sa usadila partia okolo Tibora Pútika, prezývaného Bucu. Vysoký, svalnatý, silnejšej postavy, s hrubým krkom, mal krátke tmavé vlasy a farbou pleti zapadal medzi Danišovcov. Bol dokonalou karikatúrou toho, ako si vtedy títo „čákovia“ predstavovali talianskeho mafióza – nosieval klobúk, dlhý kabát, špicaté lakované topánky a hrubú zlatú reťaz okolo krku. Túto „uniformu“ prevzal po ňom aj Tuti (ale rovnako sa obliekali na

juhu Slovenska napríklad aj pápayovci). Do Bucovej partie patrili podľa blogu Júlie Mikolášikovej aj Ivan Trančík, Ľubomír G. s prezývkou Džitsa, František J. (neskôr takáčovec) a ďalší. Okrem hotela Forum robili okolo seba bordel aj v hoteli Junior na Štrkovci. Svedkovia hovoria, že vysedávali aj v niekdajšom hoteli Kyjev. Príkladom bizarnosti tej doby bolo, že Buco si na týchto „žúroch“ verejne dával kokaín. Bola „nová doba“ a zdalo sa, že každý si môže dovoliť všetko, a táto banda ešte ďaleko viac. Muse- li mať nutne dojem, že táto krajina sa stala rajom vagabundov. Do Forumu za nimi chodil aj Žalud Steinhübel. Od začiatku mu to lepšie myslelo, než im všetkým dokopy, a rýchlo vystihol, na čo by boli pre jeho kšefty dobrí. On im dal „robotu“ (o tom si ešte povieme) a teda aj príjmy, ktoré mohli takto opäť preflákať.

Tuti okopíroval Buca v oblečení a aj závislosti na kokaíne. A pridal k tomu neblahú úlohu priekopníka najmä v primitívnej brutalite, s akou terorizoval svoje okolie.

Bokovka

Toto je príbeh, ktorý charakterizuje bizarnosť tej doby. Bývalý novinár sa dostal do partie, čo privatizovala fabriku na kozmetiku. Nemohlo byť šťastnejšieho človeka na zemeguli. Život v novonadobudnutom

kapitalizme sa zdal rovnako ružový jemu, ako Bucovej bande s Tutim. A samozrejme, že sa aj s ďalšími spoločníkmi bujaro veselili. Keď sú peniaze, kamarátov je vždy dosť. Raz sa takto veselili v centre mesta (v krčme Diničovcov?) a on sa nechal zlákať čiernookou cigánočkou, čo na neho celý večer žmurkala od vedľajšieho stolu. Keď je koze dobre, ide na ľad tancovať. A aj náš zbohatlík s ľahkým srdcom vyšiel za cigánočkou von, že si ten kapitalistický svet urobí krajším. Ostrý strih, nastáva horor. Vonku už na neho totiž číhala banda a boli veľmi zlí. Cigánočka je vraj jedného z nich frajerka, gadžo sa ju chystal zneuctiť a gadžo preto musí zaplatiť. Ale našinec akosi nevedel pochopiť, prečo sa kohosi frajerka správala tak frivolne a hlavne mu nešla do hlavy tá „pokuta“. Tak ho násilím natlačili do auta, vyviezli za mesto a nahrali na neho taký teror, že sa už na nič nepýtal, len túžil z tej hrôzy čím skôr vykľučkovať. A všetko slúbil. Platobné karty a bankomaty ešte veľmi nefungovali, takže to malo ešte potupnú dohru. Teraz už „kamaráti“ ho doviezli domov a on im dal všetky peniaze, čo sa nezaobišlo bez toho, aby sa zobudila jeho žena a na rozdiel od neho, jej tí „kamaráti“ boli hneď jasní, aj keď sa už tvárili „milo“. Ale len do chvíle, keď si tie peniaze prepočítali a zdalo sa im ich málo. Tak ešte musel zo-

budiť aj suseda a požičať si od neho, aby sa tých pijavíc konečne zbavil. A do rána mal čo vysvetľovať žene i susedovi. Ale tento príbeh má ešte dohru.

Táto nočná mora neskončila ani na druhý deň. Banda si ho našla aj v práci a prišli s novou „ponukou“. Vrátia mu všetky peniaze, ale on im za to dá svoje auto. Vtedajší zbohatlíci sa vozili väčšinou na mercedesoch a bavorákoch. A mafiáni sa tiež chceli povoziť. On by sa ich rád striasol aj za takejto podmienky, lenže to jeho auto bolo služobné, takže sa nedohodli. A keďže fabrika mala vlastnú ochranku, debata rýchlo skončila...

Takmer na sto percent môžeme odhadovať, že toto bola bokovka-kšeft partie à la Bucu. A že si aj takto privyrábali. A ešte sa aj dobre zabavili, lebo takých „husí na šklbanie“ chodilo vtedy po Bratislave dosť.

Výpalníctvo ako živnosť

Danišovci patrili k najbrutálnejšej ponovembrovej mafii. Svojimi spôsobmi si znepriatelili mnohých, a to sa im stalo osudným.

Točili na tú dobu veľké peniaze a mali tak kapitál pre nový režim. Využili veľký hlad, hlavne po elektronických výrobkoch z Rakúska, keď bol oficiálny predaj valút limitovaný. Vtedy mali raj, ale už v roku

1993 im priamy import týchto výrobkov na Slovensko kšefty zhatil. A tak sa preorientovali na výpalníctvo. Vladimír, prezývaný Tuti, mal ako prvý zaviesť výpalné v hlavnom meste.

O tom, ako výpalníkom nahrávali dokonca vtedajší predstavitelia štátu, svedčí táto výpoveď podnikateľa, samozrejme, pod podmienkou prísnej anonymity, pre denník *SME*: „Bránil som sa proti takémuto spôsobu ochrany priamo na Ministerstve vnútra. Rada od jedného z najvyššie postavených úradníkov ministerstva však znela: Radím vám dobre, keď chcete mať pokoj, musíte sa s mafiou dohodnúť.“

Situáciu z tohto obdobia charakterizovala v rozhovore pre *Plus 7 dní* vtedajšia prokurátorka Eva Mišíková: „Len mizivé percento poškodených oznamovalo podobné trestné činy. Istý podnikateľ ohlásil nastrčeného bieleho koňa, ktorý vyhotovoval faktúry. Ten sa pri výsluchu priznal a udal aj svojho šéfa. Policajti koníka predviedli i na ďalší výsluch. Po ňom ho rovno odovzdali šéfovým ľuďom, ktorí koníka vyvliekli na bratislavskú Kolibu. Následne prišlo k zmene výpovede.“

Svoju „daň“ si Danišovci vyberali tým najprimitívnejším spôsobom, čím zároveň predvádzali svoju moc a nepostihnuteľnosť.